

No: 818 – Mahreç İşareti

DURAĞAN MAHRAMASI

Tescil Ettiren
DURAĞAN BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 03.12.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 03.08.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 818
Tescil Tarihi	: 03.08.2021
Başvuru No	: C2018/222
Başvuru Tarihi	: 03.12.2018
Coğrafi İşaretin Adı	: Durağan Mahraması
Ürün / Ürün Grubu	: Mahrama / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Durağan Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Merkez Mah. Cumhuriyet Cad. No: 117 Durağan SİNOP
Coğrafi Sınırı	: Sinop ili Durağan ilçesi
Kullanım Biçimi	: Durağan Mahraması ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Durağan Mahraması ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Durağan Mahraması Sinop ili Durağan ilçesinde uzun yıllardır genellikle havlu olarak kullanılan, pamuk ipliğinden yapılan, yaklaşık 50-55 cm eninde, 1-1,5 m uzunluğunda el dokumasıdır. Renkli motiflerle süslenir, sık dokunur ve ağız kısmına çiğ iplik atılır. Kenarları desenle işlenir. Havlu olarak kullanılmasının yanı sıra evlerde sehpa örtüsü vb. amaçlarla kullanılır.

Durağan Mahraması sık dişli taraklarda dokunur. Uygulanan dokuma örgüsü bez ayağıdır. Dokuma yüzeyindeki motifler; farklı renk ve kalınlıktaki ilave atkı iplerinin çözgü iplikleriyle yine bez ayağı bağlantı kurması sureti ile dokumanın arka yüzünde oluşturulur. Mahrama dokumalarında motif oluşturan atkı ipleri, el yardımıyla oluşturulacak motifin belirlendiği çözgü sınırları içinde bez ayağı bağlantısı kurarak gidiş ve dönüş yapar, her gidiş ve dönüş sırasında boydan boya geçirilen iki sıra zemin atkısı ile sıkıştırılır.

Durağan Mahramasında kullanılan motif çeşitlerine aşağıda yer verilmektedir.

Çengelli

Muhacir

Heybeli Tek Ayna

Heybeli

Üretim Metodu:

Durağan Mahramasının tezgâhı; genelde ahşap malzemeden üretilen, dikdörtgen prizma şeklinde bir yapı arz eden, oturaklı, taraklı, gücülü, pedallı ve ortalama 1,60 m (yükseklik) x 1 m (en) x 1,80 m (uzunluk) ebatlarında ve yaklaşık 2 m² yer kaplayan bir dokuma aracıdır. Mahrama dokuma işlemi genel olarak 60 cm tarak eninde yapılır.

Dokumada pamuk ipliği kullanılır. Desenler için ise pamuk ipliği yanında orlon da kullanılır. Üretim aşamasında; tezgâh boyuna göre hazırlanmış uzun iplikler tek tek tarak ve gücünden geçirilir. İplikler, dokumacının önünde yer alan ve genişliği en az 60 cm olan kalın mile sarılır. Diğer kısmı da, üçgen bir yapı gösteren tezgâhın en uç noktasına doğru düzenli bir şekilde daraltılır. Sonra üstten alınarak, dokumacının arkasındaki bir tarafa getirilir ve orada fazla ip bir poşet içinde rezerve edilir. Dokuma yapıldıkça gereken ip bu rezervuardan sağlanır.

Dokumanın başına ve sonuna mekiksiz, renkli orlon iplikler ile el işlemesiyle motif uygulanır. Beyaz pamuk ipliği ile sık olacak şekilde bez ayağı dokuma yapılarak mahramanın orta kısmı bitirilmiş olur. Tezgâhtan çıkarılan ürün 30-40 °C sıcaklıkta 10 dakika yıkanarak kullanıma hazır hale getirilir.

Başlangıç Aşaması

Bez Ayağı Örgü

Mahramanın Suyu

Mahramanın Suyu

Mahramanın Suyunun Bitişi

Motif Başlangıcı

Motifin 1. Aşaması

Motif Açma/Kapama

Mahramanın Son Hali

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Geçmişe eskiye dayanan ve üretimi ustalık gerektiren Durağan Mahramasının coğrafi sınır ile ün bağı vardır. Bu sebeple Durağan Mahramasının tüm üretim aşamaları, coğrafi sınırda gerçekleştirilir.

Denetleme:

Denetimler, Durağan Belediyesinin koordinatörlüğünde ve Durağan Belediyesi, Durağan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Durağan Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğünden ürün hakkında uzman en az 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından 3 ayda bir olmak üzere yılda 4 defa gerçekleştirilir. İhtiyaç duyulduğunda veya şikâyet halinde ise her zaman denetim yapılabilir.

Denetleme kriterlerine aşağıda yer verilmektedir.

- Mahramada kullanılan iplik türünün uygunluğu.
- Desenlerin uygunluğu.
- Mahramanın üretim metoduna uygunluğu.
- Mahramanın tüm üretim aşamalarının Durağan ilçesinde tamamlanması.
- Durağan Mahraması ibaresinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden, denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.